

NAPREJ

Glasilo Socialistične stranke Jugoslavije.

Letnik V., št. 4.
Četrtekova številka „NAPREJA“
izhaja kot tednik

LJUDSKI GLAS

Glasilo Kmetско-delavske zveze.

Stane letno 42.— Din, mesečno 3-50 Din.

Izhaja razen ponedeljka in dneva po prazniku vsak dan.

Uredništvo in upravnništvo: Ljubljana, Franciškaška ulica 6-I.

Naslov za dopise: Ljubljana pošt. pred. 168. Tel. int. št. 312. Ček. rač. št. 11.959.

Stane mesečno 15 Din, za inozemstvo 25 Din. Oglasi: prostor 1 × 55 mm 1 Din.

Dopise frankirajte in podpisujte, sicer se ne priobčijo. Rokopisi se ne vračajo.

Reklamacije za list so poštne proste.

Poderite kitaiski zid!

Dogodki zadnjega leta so pokazali, da ima naša stranka dovolj notranje sile, kadar je treba izčistiti tiste koristolovske elemente, ki se vtepejo v vsako veliko gibanje.

Seveda je zahtevalo to čiščenje od stranke mnogo energije, tako da ji ni ostalo dovolj za boj proti glavnemu sovražniku — kapitalizmu.

Kakor je pa bilo to čiščenje tudi nam mučno, tako je bilo prepotrebno, kajti najprvo je treba premagati kapitalistične izrastke v lastnih vrstah, šele potem je mogoče naperiti vso silo na glavnega sovražnika.

Najprvo je treba premagati sovražnika, ki te suje od zadaj v hrbet in potem si šele v stanu naskočiti trdnjavo.

Čiščenja je konec in naš kongres je s skoraj soglasnimi sklepi pokazal, da bo treba tudi glavnemu sovražniku računati s silo naše stranke.

Očiščenih in prerujenih stoji 50 organizacij, pripravljenih na pohod!

Nasprotne stranke se zavedajo nevarnosti, ki jim preti z naše strani. Zato skušajo s previdnim molkom prepričati, da bi delavno ljudstvo ne zvedelo, kaj se je v naši stranki zgodilo, da bi ne zvedelo, da je razredna zastopnica delavnega ljudstva srečno prestala svoj prepoved in da se vsa prenovljena in bleščeča pripravlja, da prevzame zopet vodstvo zatiranih v svoje roke in jih popelje iz sence na sonce.

Kitaiski zid, ki so ga postavili okoli nas, je treba za vsako ceno razrušiti v prah!

ZOB:

Socializem in žena.

Ko sem prejel to pismo, so se vse moje misli zasuknile za 15 let nazaj. Janko pride tudi v domovino, tisti Janko, ki sva si bila najboljša prijatelja in obenem najhujša nasprotnika: ki nisva mogla ostati pol ure skupaj, da se ne bi skregala, ki pa vendar nisva mogla živeti drug brez drugega. Če sva se še tako skregala, drugi dan sva se že zopet iskala in tudi našla! Več let sva živela v takim prijateljskem sovraštvu in priznati moram, da sem se od njega naučil več nego v vseh šolah.

Mene ni bilo med tistimi, ki so ga proglasili za neumnega, čeprav sem mu v burnih debatah med štirimi očmi večkrat očital neumnost. Prav žal mi je bilo, ko je odšel v tujino, dasi ni bil on kriv, da sem šel kmalu za njim tudi jaz — zaradi njega nisem šel, niti ga nisem v tujini iskal, niti se slučajno nisva nikjer

Vi, zaupniki in člani! Vi, ki veste zakaj gre, Vi morate to storiti!

Razkropite se v trge in vasi in ponesite tja našo tiskano in živo besedo!

es narod bo z vami, če mu razložite naš program in če mu poveste, da smo po trudapolnem enoletnem delu upostavili v stranki tak sistem, po katerem je kontrola organizacij nad voditelji tako zagotovljena, da bo moral vsakdo po tem programu tudi res delati.

Prve dni februarja bo zboroval naš novoizvoljeni pokrajinski odbor, ki bo izdal tudi manifest na volilce.

Skrbite, da boste do tedaj razširili tisk, da bo čitalo ta manifest čim večje število delavnega naroda.

Če boste storil to, vam je zmaga že napol zagotovljena.

Zato, možje in žene, vzemite potno palico, pa pojdite med ljudstvo!

V vsaki vasi si ustanovite postojanko, v vsako selo zanesite nauk pravice.

Čim več bo teh postojank, tem lažja bo odločilna bitka.

Na delo!

Pokličite sovražnika na mejdan!

Konferenca v Belgradu.

Dne 19. in 20. januarja se je vršila v Belgradu konferenca Socialistične stranke Jugoslavije. Našo pokrajinsko organizacijo sta na tej konferenci zastopala ss. Koren in Bernot.

V načelnih in taktičnih vprašanjih je vladalo na konferenci precejšno soglasje.

srečala. Misli sem mnogokrat nani, toda želja po debatah z njim ni bila tako močna, da bi mogla premagati odpor proti njegovemu figarstvu: proti neumnosti se je treba boriti, ne pa pred njo bežati.

Zdaj pa pride nazaj. Zopet se bova pričkala. Vse, kar bom trdil, bo pa zanimal. — Če je še tako, kakor je bil, Jezilo me bo njegovo nasprotstvo, pa vendar ga bom imel raši nego vse druge, ker so kimovci. Če jih vprašam, zakaj je sneg črn, ne razumejo poskušnje, temveč vdano odgovarjajo: Ker ga je Bog tako ustvaril.

Nekega jutra je prišel k meni, naravnost od vlaka. Komaj sem dobro zaspal, ker sem prišel zelo pozno domu, pa me je že zbudil in brez običajnega uvoda o vremenu, o zdravju o drugih takih rečeh, pri katerih ne veš, ali bi odgovoril z da ali ne, sva bila v kratkem sredi debate o spolu, ki mi je očital, da sem nani pozabil.

Ali ne veš, da sem socialist? Mi ne pozabljamo na spol, mi ga poznamo in priznavamo, toda če govorimo o ljudeh,

Le pri vprašanju zedinjenja so bili nazori posameznih delegatov različni. Sicer so potrebo zedinjenja poudarjali vsi, težkoče so nastale le pri vprašanju organizacije.

Naši delegati so zastopali mnenje, naj bo organizacija sicer zgrajena na enotnem temelju, vendar naj imajo posamezni deli čim širšo samoupravo, kakor je to zahteval tudi naš zadnji kongres v Celju.

Nekateri sodrugi z juga, ki najbrže tega našega načrta niso natančno proučili, so pa zahtevali centralističen tip organizacije.

Nasprotstev žal za enkrat še ni bilo mogoče premostiti, zlasti naša zastopnika v tej točki nista mogla popustiti, zato konferenca v tej točki ni uspela.

Morebiti bo več uspeha na kongresu, ki je bil pri tej priliki določen za binkoštno praznike. Ne da bi si delali kake posebne upe (saj bo to prvi kongres SSJ, naši kongresi so bili le pokrajinski!), vendar vsaj eno bo ta kongres gotovo dosegel: slovenski, hrvaški in srbski delegati posameznih organizacij bodo prišli skupaj, si bodo povedali medsebojno svoje razmere in ugotovili, da ne tu ne tam niso krivi delavci, da so le kapitalisti krivi naših bednih razmer in da se zato ne smemo dati motiti od njihovih fraz in laži o »narodnostnih in verskih svetinjah naroda«, temveč da moramo vsak v svojem kraju pridno organizirati delavno ljudstvo na skupno delovanje po socialističnih načelih. Take delavne, živahne in vztrajne organizacije bodo po vseh krajih in pri vseh plemenih privedle proletarijat k zavednosti, da si bo znal sam meriti svojo

ne govorimo še posebe o ženah. Saj spadajo vendar tudi med ljudi in socialisti zahtevamo zanje popolnoma enakih pravic, kakor za moške.

Lepo, lepo, in prav je tako — v teoriji. Toda življenje ni socialistično. Življenje je spolno in tudi socialisti ste spolni. Ženi dajete vse pravice, potem jo pa s pravicami vred pohodite prav tako, kakor ima kapitalist navado pohoditi socialista povsod, kjer se z njim sreča. Tisoč pravljic imate, kako je človek iskal princezine in metal pri tem iskanju svet iz tečajev, premagoval vse zapreke, ni jedel, ni pil, ni spal, boril se je z divjaki, z elementi, celo z duhovi, potem pa, ko je princezino našel, ko ji je v slavi zmage dal kraljevsko krono na glavo — to je napravil za svojo dekle, zaprl jo je v svojo najmanjšo sobico, jo prepustil njenim sanjam in jo hodil »tolažiti« samo takrat, kadar je bil sam tolažbe potreben.

Kaj res socialisti tako delajo? Ali niso baš socialisti vse to očitali kapitali-

pravico. Potem ne bo nikakih organizatoričnih razlik več.

Z zadevo se bo bavila tudi prihodnja seja pokrajinskega odbora za Slovenijo. Da so pa poročila meščanskega tiska napačna, tega nam ni treba poudarjati. Saj so še celo trdili, da nas je zastopal tam gosp. posl. Kopač, dočim je znano vsem, da ni niti član naše stranke.

F. K.:

Agrarna reforma in meščanske stranke.

Meščanske stranke se dobro zavedajo, da se dela velikemu delu kmetijskega prebivalstva velikanska krivica, ravno tako dobro, kakor se tudi zavedajo, da se dela krivica modernim sužnjem v mestih in trgih. Po svetovni vojni v času srednjeevropskih revolucij s svojo predhodnico rusko revolucijo, ki so podrle cele vrste vsegamogočnih »po milosti božji in« po ljudski volji ustanovljenih cesarstev, se je tudi naši buržoaziji mudilo. Obljubljala je izvedbo agrarnih reform, delavstvu pa je obljubljala vse, karkoli si je želelo. Uvedla je šurni delavnik in še marsikatero socialno ugodnost. Tiste pa, ki niso našli takoj dela, so vabili v narodno obrambo, dobivali so lepo plačo, najboljšega kruha in velike odmerke gulaža za večerjo. Treba je bilo vse življenje goljufano in izkoriščano ljudstvo potolažiti, kakor in s čimer se je le dalo. Naše ljudstvo organizacij ni imelo in jih tudi ni poznalo, zaradi tega si tudi ni znalo pomagati, kakor bi si kdo želel. Ne samo to, delavstvo ni znalo celo tega obdržati, kar si je že priborilo. Kos za kosom še danes jemljejo, kar so mu takrat dali. Ista usoda čaka tudi agrarno reformo. Socialisti morajo biti resnicoljubni in si moramo tudi v tej važni točki povedati v obraz, kar smo tekom časa spoznali za pravilno. Agrarna reforma se ne bo nikdar izvedla po pravici, dokler ne bomo imeli tudi na deželi ljudi, ki bi si drug drugemu pomagali, pomagali ravno tako, kakor si pomaga industrijski proletarijat. Uspehi lepih zmag pri občinskih volitvah v marsikateri občini na deželi nas učijo, da ne zadostuje

pri volitvah samo zmagati, temveč da je treba k temu socialistične ideologije. Mi nočemo biti obtožitelji tistih, ki se še ne zavedajo popolnoma, kakšna je dolžnost socialističnih mandatarjev, ker vemo, da se ne da iz nič ničesar ustvariti. Treba je pogojev za to, in ti pogoji so izraženi v par besedah: socialistična vzgoja in izobrazba vobče. Ko je buržoazija zapazila naše slabosti, posebno pa ko se ji je posrečilo razbiti delavske organizacije, je polagoma začela kazati svoje moči. Čisto po načrtu je začela svoje poprejšnje obljube revidirati in tam, kjer jih ni popolnoma ukinila, je pa vsaj dala izvrševalnim uradom migljaj, da ni treba vsega tako točno izvršiti, kakor se je v dobi revolucije dovolilo. Ker pa spadajo tudi naredbe, tičoč se agrarne reforme, v revolucionarno dobo, opazamo, da ga meščanska reakcija tudi preko tega vprašanja. Po preobratu so se odpravili velegruntarski naslovi (grofi, knezi itd.), a sedaj opazamo spet, da jim s »častnimi imeni« rastejo tudi grebeni. Agrarni uradi so samo še običajne birokratične inštitucije ravnatoka kakor uradi za nadzorstvo dela, ki obstojajo samo še papirju in v katerih še sedi kakšen inšpektor, ki se dolgočasi, ker ne najde posebnega dela. Poglejmo si eno najbolj perečih vprašanj, to je viničarstvo. Največji trpini so viničarji, kar jih zemlja nosi in pozna, do danes pa se še ni ničesar zgodilo, kar bi jim izboljšalo položaj, in se tudi ne bo, dokler se prizadeti ne bodo začeli sami zavedati, kaj jim je treba storiti. Mi pa vemo in vidimo, da si ti trpini ne bodo mogli sami pomagati; treba bo še nadalje hoditi med nje, jim pripovedovati, da ne zmore eden sam ničesar, da bo potrebno združiti se v velike in močne organizacije, ki bodo mogle vse to delo izvršiti. In tudi to je delo, delo podrobnosti in vzajemnosti drugega do drugega. Ljudstvo vidi, da ima na deželi tudi zmogljive ljudi; to so učitelji in duhovščina. Ti bi jim že marsikaj lahko pomagali, ampak ponavadi jim nočejo. Zakaj? Zato, ker so po veliki večini sami zainteresirani, da imajo sužnje, ali pa so hlapci kapitalističnega razreda. Proroki nam prorokujejo, da bomo pri volitvah na deželi mnogo glasov izgubili. To je čisto lahko mogoče in tudi naravno, ker so

ljudje na deželi mišljenja, da bo prišel kakšen Mesija in jih bo brez njihove žrtve rešil. Mi pa, ki ne verjamemo na Mesije, pravimo, da Mesij ne bo nikdar in od nikoder, zato je čisto nespametno, če verjame kdo vedno novim prerokom, ki drugače govore in ki jim bodo obljubljali pri volitvah deželo Kanan in paradiz v par dneh in brez truda. Doslej je ljudstvo vedno hodilo za temi preroki — kako dolgo še bo? To je od njega samega odvisno. Po mojem mnenju so slavošpevom klerikalizma in njemu podobnih prerokov na deželi dnevi že štet. Razvoj gre sicer počasi, ampak sigurno svojo pot. Eno pa je čisto gotova resnica: če kdo pričakuje, da bodo vlade iz meščanskih stran, katerega koli kalibra, reševale vprašanje agrarnih reform, se moti. Dokler ne bodo k temu prisiljene, bo ostala agrarna reforma še zmerom samo neizvedena reforma.

Tedenski pregled.

Nedelja, 14. jan.: Iz Belgrada poročajo, da Madžari in Bolgari zbirajo čete na naši in rumunski meji. — Francozi zasedli Bochum v Porenju. Poveljnik ameriških čet je dobil povelje, da mora odriniti v domovino. — Zveza »delovnega ljudstva« je imela v Ljubljani protestni shod in demonstracijo proti zavlačevanju konstituiranja občinskega sveta. Poslanca Kopača so izžvižgali. — Pašičeva »Samouprava« obnavlja izjavo radikalnega glavnega odbora, da je vsak kompromis s Proticem nemogoč. — V Belgradu konferira kralj z vojnim ministrstvom. — Invalidski kongres v Brodu.

Ponedeljek, 15. jan.: Komunistične voditelje, snovatelje »Proletarske stranke«, so v Belgradu aretirali. — Finančni minister izjavlja predsedniku uradniškega združenja, da »bo« uredil vprašanje draginskih doklad. — Hrvaška avtonomistična sokolska društva in druga so razpustili. — Nekatere frankovske voditelje so izključili iz stranke. — Zahodnonemško delavstvo zastavkalo pol ure v protest proti francoskemu zasedanju Porenja. — Litvanski vstaši zasedli Memel v nevtralnem pasu. — Bolgarska zemljoradniška stranka zmagala pri volitvah na celi črti.

stom? Ali niso socialisti budili žene, naj se vzdrami, naj se upre suženjstvu?

Res je, socialisti so lepo pisali o ženah. Tudi budili so jih, klicali jih v svoje vrste na odpor proti vsakršnemu suženjstvu — toda vse to so bile in ostanejo le besede, v dejanjih so bili in ostanejo tudi socialisti spolni prav tako, kakor pravljčni princ: ženi obljubljajo in tudi res dalejo kraljevsko krono na glavo — vseeno je, ali je krona zlata ali le pozlačena, ali pa le iz papirja — bistveno je to, da tudi socialisti ženo po kronanju napravijo za svojo deklo, jo zapro v svoj umazan dom in jo hodijo »tolažiti« samo takrat, kadar so sami tolažbe potrebni.

Ali vi tudi tako delate?

Ne mislite, da ste me s tem vprašanjem kaj zmotili. Nisem več tako mlad, da bi se bal govoriti o sebi. Pred 15. leti sem mislil, da sem bolj čist, če ljudje ne poznajo moje umazanosti, danes vem, da moja umazanost ni prav nič večja, četudi drugi zanjo vedo, narobe — maniša! Najbolj umazano je tisto, kar skrivamo, ker se pri skrivanju še posebno umaže.

Zato mi morate oprostiti, če vam pred 15. leti nisem povedal vsega, kar bi

bil lahko. Takrat sem o marsičem molčal, ker sem se bal, da le umazano, govoril sem samo o tujih grehih, pa še o teh ne, če je bilo nevarno, da pade senca greha tudi name!

Torej — ali tudi jaz tako delam?

Tudi!

Poslušajte zgodnico. Resnična je popolnoma od začetka do konca.

Še predno sem vedel, kaj je spol, sem čital nekatere romane. Ne vem, ali so ti krivi, ali se je začela vzbujati v meni narava sama, samo to vem, da sem se slajmo zaljublil. V cerkvi seveda, drugod nisem prišel nikdar v stik z ženskim spolom. Namesto da bi molil, sem gledal na njo. Pridigo sem slišal, pa zdelo se mi je, da to govori ona. Pri povzdigovanju sem bil zelo pobožen, boli nego prej, pa ne radi čudodelnih izprememb kruha in vina, temveč zato, ker sem videl njo, da se pobožno trka na prsi. Ko je bilo konec opraviila, mi je bilo žal, pa ne zato, ker bi hotel še moliti, ampak zato, ker je ona odšla in sem moral za njo. In šel sem za njo, kajpada lepo od daleč, da ne bo nihče slutil. Na oglu se je ona obrnila na levo, jaz na desno, toliko poguma nisem imel nikdar, da bi bil šel za njo, da vidim vsaj, kje sta-

nuje in da izvem počasi tudi, čigava je, kakor ji je ime itd. Pol leta je minilo, predno sem zvedel take malenkosti.

Ali mislite, da sem se kdaj izpovedal o tem? Kaj šel! Niti na misel mi ni prišlo, da bi moglo biti to greh. In vendar sem pravzaprav molil njo namesto Boga! Pa niti nie ne, zdi se mi bolj pošteno, če rečem, da sem molil samo svoje lastno hrepenenje po njej, čeprav nisem vedel tega še tako natanko, kakor vem zdaj, posebno ker takrat telesno še nisem bil razvit, telesne izpremembe sem spoznal šele, ko sem bil že vse leto zaljubljen, in še potem nisem dobro vedel, kako in kaj, dokler se nisem po deistvih poučil, po deistvih, ki so bila kakor strela z jasnega neba.

Tudi moja ljubica je bila o spolu in spolnem vrašanju poučena zelo slabo. Ko je prišla svojemu gospodarju voščiti za god, kakor mnogokrat pošilja o proletarci svoje otroke to je gospodar lepo ponižno in prijateljsko pobožal po licih in ji povedal, da jo ima rad, ker je tako pridna in čista in lepa. Pogostil jo je z godovno torto in sladkim vincom — čez pet mesecev so jo na starjši spodili iz hiše kot vlačugo, ki je postala od tiste torte in sladkega vinca — noseča.

Torek, 16. jan.: Proti osemurniku in prestrogu (?) pobijanju draginje protestirajo v Belgradu delegati vseh trgovskih in obrtniških zbornic. — 265 milijonov novega kredita zahteva vojni minister. — Protic se odločil, da postavi povsod svoje kandidatne liste. — Avstrijski predsednik Seipel brzojavlja naši vladi, da jo namerava obiskati. — Francozi zasedli Dortmund. Demonstracije in stavke nemškega delavstva v zasedenem ozemlju. Tudi industriji se upirajo. — Novosadski orjunci razbili madžarskim in nemškim trgovcem vse napise. — 172 indijskih vstajev Angleži obsodili na smrt. — Rusija nabavila ogromne množine vojnega materiala na Angleškem, Nemškem in v Ameriki. — Konec invalidskega kongresa v Brodu.

Sreda, 17. jan.: Naš dinar nenadoma strahovito padel in v enem dnevu dosegel tako nizek kurz kakor še nikoli. — Stajerski Nemci zborujejo v Celju in se odločijo glasovati za radikalno listo. — Prijeti komunistični voditelji zopet izpušeni. — Razkrinka se, da so vse vesti o mobilizaciji Madžarov itd. spekulativne izmišljotine naše vlade. — Francozi zasedli vse Porenje. Silen teror nad prebivalstvom in industrijo, ki jim rekvirirajo premog. — Poljaki mobilizirajo Rumuni istotako, Rusi zbirajo čete ob Besarabiji in v Kavkaziji. — Komitaši so vdrl v vas Sv. Nikola ob bolgarski meji in poklali skoro vse prebivalstvo.

Četrtek, 18. jan.: Dinar pada. Finančni minister izjavlja, da so temu vzrok krive vesti o naših vojnih pripravah. — Šusteršič se še vedno pogaša v Belgradu z radikali. — Na seji finančnega odbora določijo med drugim kredit za nadaljevanje železniške proge Ormož-Murska Soba. — Fabiančič prosi v Belgradu notranjega ministra, naj dovoli ustanoviti novo komunistično stranko na Slovenskem z izgovorom, da slovenski komunisti niso kakor srbski in hrvaški! — Francozi zaplenjujejo državni denar, rekvirirajo in vršijo razna teroristična dejanja v Porenju.

Petek, 19. jan.: Konferenca cele SSJ v Belgradu. — Bolgarski poslala naša vlada noto nai razžene komitaške bande.

— Poročajo, da so vrgli bombo na Mussolinia in ga težko ranili. — O sporazumu z Italijo razpravlja v Belgradu posebna konferenca. — Starinski demokrati oživili v Ljubljani nekdanjo narodno-napredno stranko.

Sobota, 20. jan.: V Rimu sestanek naših in laških delegatov za ureditev medsebojnega prometa. — Zunanji minister poslal laški vladi zaključek vseh konferenc glede sporazuma z Italijo. — SKS odklanja vsak skupen nastop z demokrati. — Porenski rudarji grozijo s splošno stavko. — Lenin zopet zbolel. Poročajo, da ga je vdrugeč zadel mrtvoud.

Nedelja, 21. jan.: Konec konference SSJ v Belgradu. — V Ljubljani konferenca za enotno fronto. »Komunisti« in »Zarjani sklenejo ustanoviti novo »Socialistično stranko delovnega ljudstva«. Lepa družba!

Kar si potom strokovne organizacije pridobil — to si radi zanemarjanja politike zgubil!

Politične vesti.

+ **Vladna kriza?** Finančni minister Stojadinović se je sprl z nekaterimi svojimi ministrskimi tovariši in bo baje podal ostavko. Kot njegovega naslednika imenujejo sedanjega ministra za promet, Velizarija Jankovića. — Tudi notranji minister Vujičić je prišel v težek položaj, ker se je sprl s Pašićem. Oba imenovana ministra sta baje Protičeva pristaša.

+ **Napredni blok,** ki ga je ustanavljaj dr. Kukovec je, rekli bi, eksploziral. V torek je načelstvo SKS definitivno odklonilo vsak skupen nastop z demokrati. NSS bi težko vstopila v blok, ker bi s tem torpedirala še tiste revne ostanke, ki so ji še ostali, stari demokrati pa so ustanovili svojo narodno-napredno stranko.

+ **O enotni fronti,** ki so jo ustanovili preteklo nedeljo v Ljubljani, nismo zvedeli kaj posebnega, od nje tudi nič posebnega pričakovati ni.

+ **Dr. Šusteršič** dela našim klerikalcem silne skrbi. V Belgradu se je baje sporazumel z radikali, ki so mu dali na razpolago denar, da bo začel izdajati svoj »Ljudski dnevnik«, v katerem bo pisal

proti klerikalcem na tak način, kakor je v svoji znani brošuri »Moj odgovor«.

+ **Bolgarski ministrski predsednik** Stambolijski je izjavil našemu poslaniku v Sofiji, da bo energično nastopil proti makedonskim komitašem, ki vpadajo v naše ozemlje. Naglašal je, da želi Bolgarija živeti v miru s svojimi sosedi.

+ **Radikali in naši Nemci** so se baje sporazumeli. Minister Zupanić je, kakor poročajo, obljubil mariborskim Nemcem, da jim bo vlada vrnila kazino, gledališče in »Mariborsko koč« na Pohorju.

+ **Ricinussolini** za novo svetovno konferenco. Mussolini je naročil italijanskemu poslaniku v Rimu, naj predloži ameriški vladi načrt za novo svetovno konferenco, ki naj končno veljavno reši vprašanje reparacij. — Niti ricinusovo olje ne bo pomagalo!

+ **Štrajk in pasivna resistance** v ruhrskem ozemlju. V ponedeljek je začelo stavkati okoli 170.000 delavcev Thyssenovih in Stinnesovih podjetij. Drugod delavci sicer še pridejo v obrate in revirje opravljajo pa samo varnostno službo. Železničarjem so Francozi obljubili da se ne bodo vmešavali v njih zadeve in da bodo zasedbo železnic ukinili. Železničarji so se nato vrnili v službo, ker so se pa širile vesti, da so na potu v zasedeno ozemlje veliki transporti francoskih in belgijskih železničarjev, se je bati novih nemirov. — Delavci poljske narodnosti so popolnoma solidarni z nemškimi. — Nemški odpor postaja vedno trdovratnejši, kar vzbuja tudi na Francoskem vedno večjo željo, da bi prišlo do pogajanj, angleška vlada naj bi posredovala.

Po smrti boš počival. Sedaj pa delaj. Volitve se bližajo!

ALI SE VLADA NORCA DELA?

Ob žetvi je bil ves izvoz prepovedan, da so si kapitalisti lahko poceni nakupili vse pridelke. Zdaj, ko jih imajo vse v svojih skladiščih bi jih morali po ceni prodajati — pa dovoli vlada izvoz. Draginja raste, vlada nas pa tolaži takole:

Ljubljana, 22. jan. Predsedstvo pokrajinske uprave za Slovenijo objavlja: Zadnje dni se širijo po Sloveniji vsled

A. L.:

Zaplotnikov Francelj v službah Sherlocka Holmesa.

(Prosto po Hugonu Vavrisu.)

(Dalje.)

»Tako vam vse razjasnim«, je z nasmehom nadaljeval Sherlock Holmes, kakor bi niti ne videl, kako se je Francelj ustrašil in z enim gibom si je zopet nasadil — brke in brado. »Čudite se, da govorimo po slovensko. (Francelj se je tega šele sedaj zavedel.) Toda detektiv mora biti pripravljen, da se tekom 14 dni nauči kateregakoli jezika. In jaz, kakor vidite govorim že kakor rojen Ljubljančan. Toda to je postranska stvar. Iščem vas, gospod Zaplotnik že tri mesece.«

Zaplotniku je zlezla spodnja čeljust že čisto na prsa, pred očmi pa se mu je delala egiptovska tema. Detektiv...

»Gospod Zaplotnik, vi ste bili na zadnjem vsesokolkem zletu v Ljubljani, kaj

ne da, in v nedeljo dne 30. junija popoldne ob 4 uri 7 minut ste zlezli na slaščičarjevo barako v levem kotu vežbališča, da bi bolje videli.«

Sedaj pride nesreča! Gotovo je pohodil tedaj kakega otroka, ali poškodoval barako — ali se je denarnica izgubila — briljantni uhani... Zaplotnikov Francelj se je stresel. Tačen zločin — sum pada nani! Da, da, sedaj ga nagovori Sherlock Holmes: Gospod, vi ste umorili...

Sherlock Holmes je zasledoval znojno kapljo, ki je vstala na čelu njegovega vis a vis in drsela po hrbtu dolgega nosu.

»Gospod —«

(Zaplotnik je čutil mrzlo po hrbtu.)

»ne strašite se —«

(Francelj je postal trd.)

»hočem vam —«

(Zaplotnikovo srce je obstalo.)

»samo pojasniti —«

(Franceljnovo »jaz« se je odločil in odbežal v večnost.)

»kako in zakaj —«

(Zaplotnik se je kopal v mrzlici.)

»sem vas poiskal.«

»Zletne slike sem gledal v »Illustration«, v »Illustrated London News« in drugod. Med gledalci sem z mikroskopom našel vaš obraz. Težja je bila daljina sled. Najprej sem ugotovil, kdaj so napravili sliko. Slaščičar je vedel samo toliko, da je na nekoga kričal, ker mu je zlezal na barako. Ta ga je zavrnil: »I, saj zlezem zopet doli!« Iz teh besed sem spoznal, gospod Zaplotnik, da ste Dolenjec in sicer Ribničan. Vsak slovenski rod ima namreč nele svoje narečje, temveč tudi svoj način mišljenja. Ljubljančan bi v tej situaciji dejal: Nej ga greja, saj jim baraka držim, da ne pade. Krčan bi sploh ne odgovoril. Trščan pa bi slaščičarja lopnil po glavi. Kdor bi torej v tej situaciji dejal: »I, saj zlezem zopet doli«, ta ne more biti od drugod nego iz Ribniške doline.«

Zaplotnik je poslušal kakor v sanjah. Kavarna je z njim vred plesala in naibže je videl samo oko, da, samo oko Sherlocka Holmesa, okrog katerega se je vse vrtelo v divjem plesu.

Zbirajte za volilni sklad. Revni smo. Tisk in agitacija je draga ko žafran!!

padca dinarja med prebivalstvom, in sicer ne le med konsumenti, temveč tudi med trgovskimi in bančnimi krogi najfantastičnejše vesti o mobilizaciji naše vojske, o velikih kreditih za vojsko in slično. Te vesti so skrajno slabo vplivale na tečaj dinarja ter povzročile vznemirjenje med poslovnimi krogi. Konsumenti so začeli z mrzlično naglico nakupovati blago, ker menijo, da bo draginja vedno bolj naraščala. Na podlagi uradnih poročil se obvešča občinstvo, da so vse vesti o kaki mobilizaciji, o kreditih za vojsko itd. docela izmišljene in tendenciozne in da ni nobenega povoda za vznemirjenje. Naš finančni položaj se v resnici izboljšava, ker so posojila pri Narodni banki popolnoma pojenjala. Finančni minister tudi v bodoče ne bo najel niti dinarja pri Narodni banki. Dinar se mora dvigniti. Vlada z vsemi sredstvi pospešuje izvoz, o čemer priča pred kratkim dovoljeni izvoz prešičev, svinjskega mesa in masti, od uvožene pšenice, otrobov, odpadkov od sladkorne pese in hrastovih pragov. Vse to mora brezdvomno povzročiti dotok tujih valut v našo državo in stabilizacijo naše valute. Z ozirom na vse to se konsumenti v lastnem interesu opozarjajo, naj se v sedanjem času kolikor mogoče vzdrže večjega nakupovanja. Pripomniti je še, da je po došli poročilih prebivalstvo v drugih krajih države ostalo povsem mirno in se ni dalo begati od neresničnih in tendencioznih vesti.

Ljudstvo nima časa čitati in hoditi na sestanke, da bi se izobrazilo, kakor je potrebno za samopomoč! Samo na velike shode hodi poslušati žurnalistične frazerije enotne fronte. Zato vlada lahko objavlja takele neslanosti. Izobraženci pa, ki bi vse to lahko razumeli, so strahopetni. »Če bomo pridni, dobimo doklade že februarja!« Tako stradata oba, ročni in duševni delavec. Ko je beda največja, nasledeta oba demagogom, namesto da bi se skupno organizirala za samopomoč.

Volitve se bližajo. Obujte si škornje in pokazite, da je 50 organizacij več, kakor 50 dobro plačanih agitatorjev!!

Dnevne vesti.

Sodrug, ki včasih kupijo tudi kak meščanski list po raznih trafikah ali papirnicah, naj jih ne kupujejo tam, kjer se ne prodaja »Naprejš«. Ne hodite v brivnice, posebno pa še v gostilne, kjer ni-

Detektiv je nadaljeval: »V Ribniški dolini je vseh oseb vaše starosti 22.513. Od teh ima lase iste barve kakor vi 4.867 in od teh je zopet bilo na vsesokolskem zletu kakor sem ugotovil 145. Tako se je krog mojega raziskovanja neprestano ožil, dokler nisem končno izvedel za vaše ime in vaše bivališče. Sedaj pa k stvari. Ljubi gospod Zaplotnik...«

(Mrzlica — Bashervilski pes. — Oko...)

»...ponujam vam letno dvajsetisoč kron, brez dela in brez truda —«

Gospod Zaplotnik ni ničesar slišal. Samo usta je zonet odprl na stečaj in slišati je bilo kakor glas preganjanje živali.

»— poleg dnevnic. Visokih dnevnic. Za vsak kilometer dvesto kron, kar znaša na leto drugih dvajset tisoč kron.«

Gospod Zaplotnik se je potil kakor da je v parni kopeli. Baskervilski pes, slaščičar, vsesokolski zlet in sto drugih stvari mu je brodilo po glavi v strašni gonji in grozni zmešnjavi.

(Dalje prih.)

majo tudi delavskega lista, t. j. »Naprejš«. Če se gostilničar sramuje imeti v svoji gostilni socialističen list, sramuj se tudi ti gostovati pri takem gostilničarju. Gostilničarju bo tako sramovanje v zgubo, tebi le v dobiček. Poskusi, da se prepričaš.

Za tiskovni ozir. volilni sklad so darovali od 1. januarja 1923.: nabrano na predavanju s. Bernota v Trbovljah 95 Din, Franjo Krulec, Vel. Bečkerek 10 Din, s. Dagarin za kraj. org. SSJ Jesenice 191.50 Din, s. Pastorek 1 Din, s. J. Jeran, Jesnice 11 Din, Franjo Marinc, Kamnik 10 Din, Franjo Krulec, Vel. Bečkerek 3 Din, kraj. org. SSJ Brežice 95 Din, kraj. org. KDZ, Tacen pri obračunu 20 par. Zid. most: razložek pri večerji 1 Din, s. Langof iz Vrhnike 100 Din, skupaj 517.70 Din.

Reklamacije. Zadnje čase dobivamo nešteto reklamacij od ljubljanskih in tudi zunanjih naročnikov. Zato prosimo, naj nam naročniki naznanijo vsak nered takoj, da bomo krivca bodisi popravili ali odstranili. Vsak naročnik, ki plačuje redno svojo naročnino, ima pravico na list, zato naj si to pravico brani. Mi mu je ne moremo braniti, dokler ne vemo, da mu jo kdo krati.

Uprava.

Našim sodrugom in organizacijam! Opozarjamo vse, ki radi pijejo dobro kavo, da se je ustanovila v Ljubljani v Rožni dolini pražarna »Žika«, ki izdeluje iz rži prvovrstno žitno kavo, kakršna je bila nekdanja Vydrovka. Naroča se v zabojih (najmanj 30 kg) naravnost v pražarni ali pa pri nas. Opozarjamo, da je zelo gospodarsko, če zadruga ali organizacije skupaj naroče blago, ker potem imajo pravico na nižje cene in dobijo tako blago, ki je v resnici veliko več vredno, za prav zmerno ceno. Nakupovalna in prodajna zadruga »Sloga« r. z. z o. z., poštni predal 168.

Ljubljana.

To pa bo pomagalo, to!

G. pokrajinski namestnik Hribar je naslovil hudoben ferman na vse ljubljanske veletrgovce, ki so se baje med sabo dogovorili, da bodo blago svojim odjemalcem oddajali samo za tujo valuto. Tem veletrgovcem in onim, ki ne označujejo po izlozkih cen v zakoniti državni valuti in se tako pregrešujejo zoper zakon o pobijanju draginje, obeta g. namestnik pravične kazni. Sai ne gre vendar, da bi škodovali državi oni, ki jih ta država ščiti. »Ta država ščiti« — stoji! — tukaj je torej skrit tisti kosmati zajec. (»ki se mu tudi — vlada pravi«), kateri je kriv vseh preteklih, sedanjih in bodočih špekulantovskih nezakonitosti in kateri nareja, da so brez uspeha vsi g. pokrajinskega namestnika dobro mišljeni fermi. Pretekli, sedanj in kolikor jih bo bodočih?

Potni listi za živino se izdajajo v uradu mestnega tržnega nadzorstva, Vodnikov trg šte. 5, vsak dan od 10. do 12. in od pol 4. do pol 6. popoldne. Ob nedeljah in praznikih se potni listi ne izdajajo.

»**Madame Sans Gene**« se v tekoči sezoni ponovi. Premiera bo v sredo, 24. januarja. Režijo vodi g. Put'ata.

Popis živine. 25., 26. in 27. t. m. se bodo v Ljubljani popisovali konji, voli, mezge, mule, goveda, prašiči, ovce, koze, perutnina (kokoši, race, gosi in purani) ter čebelni panji. Popisovanje bodo vršile tri komisije in sicer ena za mesto na magistratu v popisovalnem uradu, Galetova hiša, pridičje, desno od 8.—12.

druga na Barju, ki bo popisovala od hiše do hiše in tretja isotako v Sp. Šiški. Zamudniki bodo kaznovani.

Našel je v trgovini I. C. Mayer v Stritarjevi ulici sluga hmenjene tvrdke pri pometanju pod prodajalno mizo listnico z večjo vsoto denarja. Ni izključeno, da je ležala listnica že več mesecev pod omenjeno mizo. — Ivan Ogran, poštni uradnik iz Maribora, je našel junija meseca 1922 v stranišču hotela Štrukelj zvezek čekov, vsebujoč 15 čekov »American Bankers Association«, po 20 dolarjev na ime Iahn Tomažič. — Oba izgubitelja oziroma oni, ki bi mogel dati kakšne podatke o sedanjem bivališču Jahna Tomažiča, se naprošajo, naj se zglase na tuk. policijskem ravnanstvu v sobi št. 1.

Celje.

Občinski odbor občine okolica Celje najbrže ne bo še razpuščen, kakor so se raznašale vesti, kajti v nedeljo 21. t. m. so po dolgih počitnicah zopet prišli klerikalci na sejo, ter pripeljali tudi svoje zaveznike demokrate. O poteku seje se še oglasimo.

Različni delavni časi: V nekaterih podjetjih je taka moda, da se dela po tri ali štiri dni na teden, po drugih 6 dni, dnevno 8 ur, nekateri pa celo 10—12—14 ur dnevno, včasih še v nedeljo in praznik za navrzek. Toda čezurne gredo le za bonogradijo. Vsaj dosedaj je bilo tako. Kdor ne verjame, naj gre ponoči ob 9. ali ob polenajstih mimo nekega socialnega zavoda in prepričaj se bo sam. Pika.

Stanovanjska mizerija in gostilne. V Celju imamo več takih krajev, toda naštejem samo dva, in že to je skoro preveč. Gaberje šteje 149 hišnih števil — zadnjo sicer še izdelujejo ter ima 10 gostiln, torej na 15 hiš je že določena ena gostilna. Sp. Hudinja ima nekako 70 hišnih števil, a 5 gostiln. Pripomniti pa moram, da malo manj kot gostiln je branjarij, v katerih si lahko tudi žejo ugasiš z vinom, pivom ali s čim podobnim. Pa ti ni treba iti čez ulico s steklenico — lahko ga obrneš kar tam. Če bi bilo za vse tako dobro na svetu, kakor pri nas za gostilniške koncesije, bilo bi vsega dovolj. Delavec pa strada in trdo dela ves teden, mesec, leto itd. in prav dobro pomaga rediti tiste, ki jim je dovoljeno prodajati strup — človeško pogubo. Pa če še dvomiš — premišljaj, da doženeš in prišel boš do tega, da boš moral priznati. — **Brezmustač.**

Maribor.

»**Japonska noč**« se je vršila v soboto v Götzovih dvoranah na iniciativo umetniškega kluba »Grohar«. Bila je to velika vinska in plesna veselica, za katero se je Maribor že tedne in tedne pripravljaj, pozabljač skoraj vse drugo. Dvorane so bile nabito polne raznega — petičnega — občinstva in mnogo dam, našmjenih v »pristine« japonske kostime. V gledališču in na resnih prireditvah, kjer občinske ponavadi primanjkuje, se pač ni mogoče tako »kazati«. Resno svetujemo našim umetnikom, naj bi v bodoče gradili umetniške paviljone i. dr. na umetnosti dostojnejši način, ne da bi ležali pri tem pod copate parvenijskim instinktom »boljših« družb. Če umetnik ne čuti v sebi dolžnosti biti v teh resnih časih resen, kdo jo naj potem čuti?

Narodno gledališče igra v četrtek komedijo »Čvor« (Vozel), izven. V petek je zaprto, v soboto opera »Traviata«, izven.

Ptuj.

»Svoboda« - Ptuj sklicuje 1. redni občni zbor za dan 2. februarja 1923 v gostilni pri pošti (Bračko) ob 9. dopoldne s sledečim dnevnim redom: 1. poročilo predsednika; 2. poročilo tajnika; 3. poročilo kontrole; 4. poročilo odsekov; 5. volitev novega odbora; 6. slučajnosti. Če ne bo od določenj uri navzoča tretjina članov, se bo vršil občni zbor uro pozneje ob vsakem številu članov. (§ 18. društvenih pravil). — Predsednik.

Zahtevaj od svoje strokovne organizacije naj pove, katera stranka je delala za zboljšanje socialne zakonodaje!!

Lovci za poslanske mandate na delu!

Zgodovina uči, da je največji sovražnik delavskega in kmetijskega ljudstva neveda. Nadalje nas zgodovina uči, da so tisti največji roparji človeških pravic, ki delajo na temelju ljudske nevednosti, in tisti, ki zidajo stavbe na temelju nejasne ljudske nezadovoljnosti, katere povzročitelji so oni, ki hočejo vedno v kalnem ribariti. Vprašanje nastane, kdo so ti. Odgovor je kratek: Vsi, ki delajo brez programa, zlasti ob času volitev. Pri nas Slovencih je bilo vedno tako, da so delali posamezniki stranke, jih obračali kakor veter plašč in s tem izrabljali ljudstvo in njegovo nevednost v svoje koristi. Ljudstvo se ni moglo otresti svojih izkoriščevalcev, so ga znali vedno gospodarsko podjarmiti. Zato so se tudi kapitalisti z vso silo vrgli na eksploatacijo naših krajev, ker so bile delavne moči bolj poceni nego drugod. Nastale so razne industrije posebno po iniciativi nemških kapitalistov, ker slovenskih ni bilo dosti. Naš narod se je zadovoljil bolj kot hlapec, ki je garal kakor živina za tuji kapital. Pa ne samo nemška industrijska podjetja so izkoriščala delavce, ampak tudi razni klerikalni mogotci so izkoriščali ljudstvo v svojih vinogradih in gozdih. — Kdo je bil največji krivec tega zla in kdo povzročitelj naše duševne revščine in našega slabega šolstva? Odgovor je kratek: Predvsem klerikalizem! — Tisti klerikalizem, ki je imel vso oblast v rokah ves čas od revolucije 1848. do 1918. Tisti klerikalizem, ki je uvedel trirazredno volitev v občino, deželni in državni zbor. Tisti klerikalizem, ki je plesal, kakor so Habsburžani žvižgali. In tisti klerikalizem, ki je v svoji krščanski ljubezni do bližnjega povzročil vojno v bivši Avstriji in tisti klerikalizem, ki je blagoslavljal puške in kanone za uničevanje delavskega ljudstva. To so tisti, ki se oznanjujejo za božje apostole in nositelje svete vere in božje pravice. Ti apostoli oznanjujejo stare nauke sv. pisma itd. Te svoje nauke vedno spreminjajo, kakor jim bolje kaže. To niso nikaki božji namestniki, ker zlorabljajo sv. vero v svoje kapitalistične cilje. To so pravzaprav največji zagovorniki kapitalističnega družabnega veda in največji lažnjivci božjih besed. Prvo leto po prevratu so se jim tla nekoliko omajala, ker je ljudstvo sprevidelo njih nepošteno delo in se jih začelo otrešati. Otreslo se jih je pa samo za kratko časa, dokler smo živeli v revolucionarni dobi. Kmalu je ljudstvo, zlasti kmetstvo, pozabilo na trpljenje svetovne vojne. Vrnilo se je zopet v žrelo klerikalizma, kakor žaba kači v gobec, ko jo je

kača hipnotizirala in potem živo požrla. Sedaj, ko stojimo pred volitvami, se pojavljajo zopet ti božji namestniki, ter skušajo dobiti zopet ljudstvo v svoje žrelo. Da bi se jim to tudi posrečilo, nastavljajo razne limanice, tako n. pr. imajo za klerikalne kapitaliste stranko SLS, za kmete KZ (Kmetstvo zvezo) in za delavce DZ (Delavsko zvezo). — Vse tri zveze pa tvorijo eno samo klerikalno trojico s skupnim imenom SLS. Oče vseh zvez je dr. Korošec, za KZ Kranjc ali kdo drugi in za DZ dr. Gosar. Dr. Korošec zastopa Pollake, Lauriche in knezoškofijska posestva, Kranjc gruntarje, nezadovoljne imovite davkoplačevalce, dr. Gosar pa nezadovoljne vernike in antimonarhiste. Vsi skupaj so pa za papeževo kraljestvo.

Iz stranke.

Organizacije, ki zahtevajo govornike pri Pokrajinskem tajništvu ali pri okrožnih tajništvih SSJ in KDZ, naj storijo to vsaj 8 dni pred shodom, pa boljše bo še prej. To pa zlasti zdi v volilni dobi, ko bodo hoteli govornike povsod sočasno.

Okrožni volilni odbor KDZ brežiškega okrožja tvorijo sledeči sodrugi: Ivan Baraga iz Brežic, Franc Varlec iz Brežic, Franc Škof iz Pavle vasi, Martin Molan iz Dedne vasi, Ivan Molan iz Bojsnega, Franc Grmovšek iz Piršenberga, Franc Cizelj iz Piršebreda, Marko Držič iz Dobove in Alfred Pičinin iz Radeč.

Odbore vseh okrožij, ki imajo po § 33. org. pravilnika pravico na svojega člana v Pokrajinskem odboru SSJ, pozivljamo, naj se pravočasno za to pobrigajo.

Za december 1922. so obračunale še sledeče organizacije: 31. Ježica (pri zadnji objavi pomotoma izostalo) 32: 32. Tacen 24; 33. Vič 27; 34. Gorje 11; 35. Ljubljana 36; 36. Mežica 83; 37. Dravograd (še naknadno) 43., skupaj torej 108. Po seznamu v zadnjem »Lj. gl.« so obračunale organizacije za 1082 članov, po današnjem za 256 članov — skupaj za 1338 članov.

Kdor še nima »Socialističnega kolektarja«, naj ga naroči takoj. Stane lepo in trdno v platno vezan s samo 12 Din. — Vsebuje pa poučne in praktične stvari. Naroča se pri Pokrajinskem tajništvu SSJ v Ljubljani, poštni predal 168 — osebno v Frančiškanski ulici 6, I. nadstr. Zaupniki poskrbite, da bo kmalu razprodan.

V petek, dne 2. februarja t. l. ob 9. dopoldne se bo vršil v Ljubljani v sejni dvorani mestnega magistrata

OBLASTNI ZBOR

za Kranjsko volilno okrožje s sledečim dnevnim redom: Sestava kandidatne liste za kranjsko volilno okrožje. Po §§ 23. in 31. organizacijskega pravilnika imajo pristop vse krajevne organizacije sledečih volilnih okrajev: Ljubljanska okolica, Krani, Radovljica, Kamnik, Litija, Krško, Novo mesto, Črnomelj, Kočevje in Logatec.

Ježica pri Ljubljani. Vabimo vse člane krajevne politične organizacije KDZ na občni zbor, ki se bo vršil 1. februarja v gostilni pri »Ruskem carju«. Dnevni red: 1. poročilo delegata na strankinem zboru; 2. poročila blaginika, tajnika in kontrole; 3. volitev odbora in 4. slučajnosti. Pozivamo vse člane, da se točno udeležijo občnega zbora. Novi člani dobrodošli! — Odbor.

Brežice. Na okrožni konferenci SSJ in KDZ 21. t. m. v Brežicah so izvolili sledeče volilne odbore: Za Pišce ss.: Martin Molan iz Dedne vasi, Ivan Podgoršek iz Pišec, Dragotin Ogriš, župan v Pišecah, Mihael Preskar iz Pišec, Mihael Kunej iz Podgoria in Ivan Cizelj z Pavle vasi. — Za Globoko ss.: Franc Grmovšek, Franc Cizelj, Jože Cizelj, Martin Umek, vsi iz Piršenberga, Ivan Molan iz Bojsnega, Ignacij Šuler iz Bojsnega, Ivan Golob iz Globokega, Andrej Živic iz Globokega, Ivan Kranjčič iz Blatnega, Ivan Kene iz Globokega in Anton Zidaršič iz Malega vrha. — Za Brežice ss.: Franc Varlec in Franc Šetinc iz Brežic, Ivan Baraga, Ivan Nepožlan, Ivan Lupšina za vas Bukovšek, Jože Perkman za Brežino, Alojzij Rižnar za vas Zverinjak, Vincenc Grmošek za Zakot, Franc Zakšek in Martin Voščir za Selo, Anton Čančer za Mihaelovo, Franc Privršek za Trnje in Mostec, Marko Držič in Jože Vučjak za Dobovske vasi.

Pišce. V nedeljo, dne 28. januarja se bo vršil v Pišecah v dvorani g. Kostevca točno ob 8. zjutraj volilni shod KDZ. — Sodrugi in somišljeniki udeležite se ga polnoštevilno.

Iz Pišec. Krajevna organizacija KDZ v Pišecah ima svoj redni občni zbor 2. februarja t. l. ob 8. zjutraj. Vabijo se vsi člani, da se zborovanja gotovo udeležijo. — Odbor.

Ponikva ob južni železnici. Tukajšnja krajevna organizacija KDZ vabi vse svoje člane, zlasti pa odbornike, na sestanek ki se bo vršil v nedeljo, dne 28. t. m. ob 14. v prostorih gostilne »pri Župniku« (po domače pri Škofleku). Dnevni red: pogovor o državnoborskih volitvah, Udeležba dolžnost. — Predsednik.

NATAKARJEM IN NATAKARICAM.

Prejeli smo: Mnogo in rada čitam Vaš list. Marsikaj pišete, za kar smo vsi navdušeni. Ali nikdar, nikdar še nisem čitala, da bi se bili kdaj potegnili za nas natakarje.

Mnogo nas je, ki smo ravno tako odvisne od teh prokletih kapitalistov, kakor vsaka druga revna delavka. Izrabljajo nas do krvi, ne da bi dobile viinarja plačila. Nisem pisateljica, ampak ena Vaših zavednih sodružic, zato si dovoljujem napisati par vrstic in sicer sledeče: Zakaj imajo hotelirji in gostilničarji tako debele trebuhe? Ker jim delate vi natakarice in natakarji popolnoma zastonj. Da, čudim se, da niti natakarji nimajo toliko ponosa, da bi se postavili za svoje pravice, temveč živijo od miloščine. Pred dvema letoma sem povedala v Celju na nekem shodu par gorkih, da so me hoteli potem še zapreti. Natakarji, vi kot možje ganite se, pridružite se nam, da si skupno izvojujemo svoje pravice. Vsak drug delavec ima svoje plačilo. Čeravno so tudi ti sramotno plačani — pa o tem drugič — in vendar mi natakarice in natakarji ne dobimo niti toliko! Ali ni to sramota, da moramo biti odvisni od miloščin? Napitnina bi se morala popolnoma odpraviti. Kajti za eno krono napitnine nam mora biti od tistega, ki jo da, marsikatera žaljiva beseda všeč, zato proč z napitnino — za naše delo hočemo plačila. Vsak gost vidi rajši snažno in okusno oblečene natakarje, da celo zahteva od nas, da moramo biti boljše

V volilnem boju zanesimo naše časopisje in brošure v zadnjo gorsko vas.

oblečeni. Nihče pa ne pomisli, koliko vse stane.

Iz drugega vidika, kaj pa sploh bri- ga gostilničarja, če dobi natakari in natakari- ca napitnino? Natakariji delajo za go- stilničarja, ki je dolžan plačati njih delo.

Da z resničnim dokazom pojasnim, kako se nam godi, navajam slučaj, kako se mi je godilo v Ptuj. Rekli so mi, da sem najeta v neko boljšo gostilno. Prvo okno gostilniških prostorov se ni moglo odpreti, ker je bilo pokvarjeno. Peč, ki je imela obenem greti dve sobi, je kadila, da je grizlo v oči. Zahtevali so toplo za- kurjene prostore, pa brez kuri-va. In za prezračenje ni bilo drugega nego mala vrata, ki so vodila v temno vežo. — Gostje, ki so prihajali in kmalu zopet od- šli, niso čutili toliko dima, kakor nataka- rica, ki je morala biti v prostorih od zgodnjega jutra do 11.—12. zvečer, in večkrat celo do 4. zjutraj. Dela sem imela toliko, da nisem našla na dan pol ure časa, da bi bila šla na zrak. Cele tedne nisem imela proste ure. Podnevi v takih prostorih, povrh pa še stanovanje tako, o groza, luknja brez okna — vrata na temen hodnik, nikdar solnčnega žarka v sobi! Postelja je bila kup smrdljive sla- me in kos umazane raztrgane odeje. Ta- ko se ravna z nami natakariji in nataka- ricami. Gospodje gostilničarji, kavarnar- ji in hotelirji imajo za zaigranje denarja dovolj, za dresiranje psov, če je treba, magari 20.000 K. Za ta denar jim ni žal, da bi se pa služabnikom vsaj enkrat let- no spremenila slama na postelji, za to jim je žal. Pa še več — zahtevali so, da se moram vvesti h gostom in jih zabavati. Po pravici povedano »animirati«, ko pa se nisem znala dovolj zabavno vesti, je prišel gostilničar in mi pošepnil, naj pi- jem in jem, češ da dobim korajžo. Ali ni to sramota? Marsikatera mladenka po- stane na tak način lahko žrtev.

Gospodje in policija, ki zahajajo v take prostore ne vidijo in ne slišijo ničesar. Ali nismo zato mi resnejši dolžni, da končamo tako ravnanje naših delodajal- cev?

Sodrugri in sodružice, organizirajmo se, posnemajmo druge delavce in zahte- vajmo naše pravice! — R. N., natakari- ca, ki se je nahajala kratek čas v Ptuj.

Gospodarstvo.

= Vrednost denarja. 1 dolar velja 114 Din, 1 francoski frank 7.20 Din, 1 če- ška krona 3.15 Din, 1 lira 5.48 Din, V Curlihu velja 100 naših dinarjev 4.15 švi- carskih frankov.

= Žitni trg. Zagreb, 22. jan. Cene v dinarjih za 100 kg, postavno bačka oziro- ma vojvodinska postaja: pšenica (76—77 kg) 450—475, nova koruza 238.50 do 247.50, sušena 300—305, rž (71—72 kg) 362.50—375. Ječmen za krmo 325—350, oves 295—325, pisani fižol 375—385, beli 375—400, pšenična moka (št. 0) 700—725, (št. 2) 675—700, (št. 4) 650—675, za krmo 250—275, drobni otrobi 200—210, debeli 225—230.

= Dinar hočejo zopet dvigniti. To nehvaležno nalogo so poverili dr. Rado- savljeviću, ki je načelnik bančnega od- delka pri ministrstvu financ. 23. je imel konference v Zagrebu, danes bo menda konferiral v Ljubljani s predstavniki na- ših bank.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Novo mesto: Dopis glede gibanja uradništva smo sprejeli in ga bomo pri- občili. Potrebujemo pa nekaj zaupnih in-

formacij zato prosimo g. dopisnika, da nam sporoči svoj naslov. Tajnost zajam- čena!

Dopisi.

Rečica na Paki. V »Napreju« od 11. januarja je bil priobčen popolnoma stva- ren in resničen dopis, kateri je gospodom pri »Slovenskem gospodarju« sila ne- všeč. Pa stvarnega odgovora ti gospod- je ne najdejo, temveč so izželi svoje možgane, da bi mu odgovorili s par dov- tipi — klerikalna navada, kadar so v zadregi — ki so se jim pa zelo slabo po- srečili. Morda bi bilo dobro, če bi v inte- resu tistih gospodov samih poslali njho- ve dovtype g. dr. P. A. Tominca, naj jih on preštudira in pove, če ne kažejo kakšnih slabih posledic tistega izžemanja. Radi bi si bili namreč na jasnem, če so »Go- spodarjevi« dovtipneži krščansko neum- ni ali pa samo krščansko hudobni. — Stroji za mlatenje klerikalne prazne slame.

Ježica pri Ljubljani. V soboto, 20. t. m. so sklicali naši klerikalci zaupniški se- stanek na Ježici, Vabila so poslali tudi ne- katerim našim članom in nekaterim sa- mostojnim kmetom. Na sestanek sta pri- šla dr. Stanovnik in Kremžar. Zabavljala sta navse njima nasprotne stranke, hvalila pa sta seveda samo SLS, da dela vse do- bro, in sicer za vse sloje — pa samo ta- krat, kadar potrebuje glasove, drugače pozna samo magnate in veleposestnike ter bankirje. Kaj so klerikalci sami zakri- vili, tega nista povedala, na primer ko je bil njihov vodja dr. Korošec predsednik narodnega večja ni zahteval v Belgradu nobene avtonomije, ki bi jo bil po našem mnenju morda dosegel, ali takrat mu za avtonomijo ni bilo, samo za to je šlo, da je ostal on 2 leti minister. Videli smo ga tudi, če se ne motimo leta 1920., kako ba- havo se le vozil z avtomobilom po Slo- venskem. Danes, ko ni več minister, pa vpljejo in ljudi begajo z agitacijo za avto- nomijo. Seveda sta udrihala tudi po soci- alistih, to smo že vnaprej vedeli; saj ve- mo, da znalo z demagogijo in zavijanjem dobro vleči nezavedno ljudstvo. Nekaj so- cialistov je ugovarjalo, kar nekaterim kmetom ni bilo po volji, ker so mislili, da jim govori klerikalca čisto resnico. Ubo- go nezavedno ljudstvo, kie si, da ne obra- čunaš s takimi, ki so pred dobrimi 8 leti huškali na bratomorno vojno, da smo bili 4, 5, tudi 7 let od doma, in danes se upajo k nam po naše glasove... — Tudi na dr. Šustešiča nista pozabila, pa sta padla po njem, to pa zato, ker hoče klerikalcem par mandatov iztrgati. Pred vojno so pa bili vsi skupaj za vojno! Ne mislimo se potegovati za Šusteršiča, ne strinjamo se z njegovo politiko, ne s prejšnjo in tudi ne s sedanjo, tudi nismo še pozabili, da je po- vedal dunajski vladi, da domači vojaki (domobranci) v Ljubljani niso več zanes- livi in so morali iti v nemške kraje. Da- nes pa bo gotovo iste ljudi prosil za gla- sove. Tako gre samo pri nas, ker vsak prehitro pozabi. Da je Šusteršič marsika- teremu svojemu pristašu pomagal, da je danes možak, to je resnice, ker mu je iz- ročil nabavo živil in sena za armado in tako obogatel. No, vsega tega govornika nista povedala, samo slabe strani človeka se ne sme na zvon obešati! Na deželi vpi- jete, da ste sami dovolj močni, v Ljubljani bi se na združili magari s hudičem, samo da dosežete svoj namen, potem se seveda ne brigate več za druge. Zato kličemo še enkrat: ubogo ljudstvo, ne daj se farbati,

posebno ti mali kmet, kočar in ubogi de- lavec, ali ne trpiš dovolj pod težo strašne draginje, radi tega pogled in potem odlo- či in zmaga bo tvoja. Ko dobiš kroglico v roke, obračunaj s svojim nasprotnikom kapitalizmom.

Črna — Spodnje Javorje. V nedeljo 14. t. m. se je našega nadučitelja polotila taka želja po politiziranju, da si ni mogel kaj, da je ne bi mahnil k Dretniku v Spodnje Javorje. Tam je vedno par kme- tov, pa bo — shod! Medpotoma se je ta- ko zamislil, da je kar tipal, kako hrjujejo ljudje skupaj, kako poslušajo in odobra- vajo razloge g. br. Sokola, da kmet in rudar ne spadata skupaj. — Pa smo res malo poslušali, se muzali in izmuzali po- časi iz sohe, da je ostalo tam samo še par takih, da bi, bogme, grešil, če bi tr- dil, da so zavedni. Toliko sem pa slišal, da tratimo rudarji čas, ker delamo samo 8 ur na dan, ko bi se nam spodobilo de- lati najmanj 12 ur, da smo socialisti grozno proti sveti veri, da ni lepo, ker naš župan v cokljah okrog hodi, itd., skratka, sami taki »očitki«, da ne more- mo drugače, kakor da si jih štejemo v čast. — Nekaj vprašanj, g. nadučitelj, pa ne iz radovednosti, samo iz gole hudo- mučnosti: 1. ali ste že kdaj delali le eno samo pičlo uro v rudniku? 2. koliko vere imajo Sokoli? 3. Zakaj se bojite sociali- stov? — Na tistem shodu pred volitva- mi, ki so ga sklicali za nas nerodni ku- harji klerikalno - demokračsko - nemško - narodno - sokolsko - orlovske vzajem- nosti, smo se rudarji s kmeti tako lepo pomenili, da snadamo skupaj kakor skor- ja h kruhu, da nas ne spravijo narazen niti ljudje, ki bi brez nas živeti ne mogli.

Store. Bivši minister dr. Korošec vodja slovenskega klerikalizma, je zboro- val v senci bajonetov. Delavci in kmetje so v znak protesta zapustili zborovalno dvorano pri gostilni »Kranjc« v Štorah. Dr. Korošec je ostal osamljen. V dvorani so ostali samo občinski odborniki (kleri- kalci iz Teharja) ter pijani reditelji z dru- žino Gajšekovo in nekaj nezavednih žensk. (Silajen poraz klerikalizma. — Op- poroč.). Zgodba dr. Koroščeve polomije in klerikalnega terorja je taka: Točno ob 3. uri popoldne je otvoril javni shod taj- nik France Gajšek iz Celja ter imenoval upokojenega majorja Burnika za pred- sednika. Takoj nato je množica zahteva- imenovati. Klerikalci na odru so bili čisto la, da se mora predsednik izvoliti in ne zmešani, ker niso navajeni, da bi se ljud- ska množica upala kaj zahtevati — zlasti ob navzočnosti gospoda ministra dr. Ko- rošca in kaplana iz Teharja! Predsednik je hotel preiti takoj na dnevni red brez ozira na zahteve zborovalcev. Nato so navzoči delavci in nametni kmetje (soci- alist) zahtevali, da bodi sohr. Čebular predsednik. Klerikalcem to ni bilo po vo- lji. Celjski strokovni (?) klerikalni tajnik Gajšek je izjavil: »Pri nas se ne voli predsednik, ampak se imenuje!« Poudar- jal je, da komur to ni všeč, pa naj odide, sicer ga bomo pustili »ven vreči«, ker si ne pustimo motiti shodov. Nato je nastal silen nemir med zborovalci. (Medklici: policajklerikalci, absolutisti!) Sočasno je stal za kulisami dr. Korošec ves prepla- šen in razburjen, ker je moral na svojo žalost konstatirati, da se je slovensko delavno ljudstvo otreslo klerikalnega zma'a. Takoj nato je nastopil g. Burnik po milosti božji in diktaturi klerikalcev kot predsednik s spretnim uvodnim refe- ratom, polnim blestečih klerikalnih fraz, s katerimi je povzdigoval klerikalnega

predstavnika božanstva dr. Korošca. Ko je dr. Korošec pokazal svojo lično okroglo obraz, so zavpile klerikalne in nezavedne (po krivdi klerikalcev tudi brezpravne) žene: »Živio, dr. Korošec!« Nasprotniki so ga pa »počastili« z drugačnimi pozdravi. Korošec je uvidel, da mu je na tem shodu odklenkalo, zato je takoj spremenil svojo vlogo ter odredil pretep med zborovalci s tem, da je zaukazal, da naj reditelji (ki so pred shodom pili žganje), vse medklicarje ven vržejo. Ker je pa bilo socialistov več kakor klerikalcev, se jim to ni posrečilo. Celjski tajnik g. Gajšek in njegov oče ter brat in kaplan Medved iz Teharja, kmet Ocvirk iz Št. Lovrenca in še par pristašev katoliške llubeznosti so začeli ruvati socialiste iz dvorane. Nastal je velik naval. Izgledalo je zborovanje kakor v cirkusu. Klerikalci so delali kakor zveri. Pokazali so višek kulture slovenskega klerikalizma v 20. stoletju. Toplji so suvali, pljuvali itd. Nekega vojnega invalida in nekega mladega delavca so telesno poškodovali. Vendar se jim ni posrečilo navzoča socialistična govornika ss. Leskoška in Čebularja spraviti iz dvorane. — Dr. Korošec se je spomnil da se v Jugoslaviji lahko zboruje v senci bajonetov, kadar gre za reševanje rimskega kapitalističnega klerikalizma. Na zahtevo klerikalcev je nastopilo orožništvo z nasajenimi bajoneti ter začelo odstranjevati socialiste, češ, da so nemirneži. Klerikalci so smeli še naprej pretepati zborovalce, ki jim niso bili všeč. Pod zaščito centralistične oblasti z nasajenimi bajoneti je dr. Korošec začel razvijati svoje klerikalne demagoške fraze ter sekal po socialistih (seveda po onih, ki so že izključeni iz socialistične stranke) in po centralistični vladi. Po tisti vladi, od katere si je izposodil orožnike za preganjanje mirnih zborovalcev, ki niso sprejeli klerikalnega diktata, da se naj predsednik imenuje Sodrug Leskoška iz Celja, ki se je udeležil shoda kot abstinencijski propagator, da bi razdeljeval brošuro »Boj alkohol«, je dr. Korošec očital, da so socialisti revčki v Jugoslaviji. Leskošek je odgovoril: »To ste vi krivi, da smo revčki, ker ste naše ljudstvo držali stoletja v temi, da se ni moglo izobraževati krivi ste vojne, krivi ste pljančevanja, ker ste poleg vsake cerkve postavili par gostilen itd. Krivi ste nadalje, da imate železničarji po vaši zaslugi najslabše plače, ker ste razbili sporazum kot bivši minister za železnice, krivi ste pa tudi, da smo dobili zakon o zaščiti države ker se je vaš parlamentarni slub pri glasovanju skril v kot.« — Dr. Korošec je hotel sodr. Leskoška prepričati o klerikalizmu. Leskošek je pa izjavil, da ga bo poslušal le pod pogojem, da se mu zaimači, da bo lahko odgovarjal. Tega zagotovila pa ni dobil, nakar je izjavil, da bomo socialisti v znak protesta radi orožniškega navala zapustili zborovalno dvorano. S sodr. Leskoškom je odšlo čez 150 oseb, nakar so ostale v dvorani le še klerikalne klepetulje in po klerikalni milosti imenovano predsedstvo na strani orožnikov. Socialisti so otvorili takoj nato v dvorani g. Arnškega svojo shod ob veličastni udeležbi, na katerem sta govorila ss. Leskošek in Čebular iz Celja. Enotni nastop socialistov in njihovih somišljenikov v Štorah je pokazal klerikalcem, da jim je odklenkalo tudi v Štorah.

Konjice. Pri nas smo bili dober čas brez vsake strokovne organizacije kljub temu, da nas je mnogo delavcev v Ko-

njicah. Že samo v Laurichovi tovarni nas je čez 200 delavcev. Poleti nas je bilo več; ker smo pa delali po 9—10 ur na dan so zgubili nekateri pozimi službo. — Strokovno socialistično organizacijo smo imeli že dvakrat, pa nas je g. Laurich razgnal, ker on kot strogo katoliški človek in velik kapitalist ne trpi razredne organizacije v tovarni. Zaupnike razrednih organizacij vrže takoj na cesto, pa jih odda žandarmeriji kot protidržavne elemente. Lansko leto nas je pa snubil neki gospod Zupanc od neke Žerjavove Unije. Ta nam je mnogo obetal, storil seveda nič. Sedaj pride najlepše. Gospod Laurich nam je za 15% mezde znižal, ker je dober kristjan in pripadnik SLS. Takoj nato je prišel neki Gajšek iz Celja in neki minister Gostinčar, bogve odkod, v Konjice. Sklicala sta shod, pa sta rekla, da sta oba od D. Z. in da bosta zahtevala 15% od Laurichia nazaj, če bomo vsi delavci volili SLS (klerikalno stranko), povedala sta tudi, da je Laurich usnje za 20% podražil. Torej zaradi 15% ukradenega denarja bi morali mi voliti tisto SLS, katero bo vodil nadutež Laurich, da bi nam potem klerikalci še 15% vzeli in 12urnik uvedli. Sedaj pa v Konjicah že razumemo, zakaj se g. Laurich tako boji socialistov. — Opazovalec.

Brežice. Volilni shod, ki ga je sklicala KDZ dne 21. t. m. v Brežicah, ni bil baš slajno obiskan. Vseeno pa je naš shod boljše uspel nego klerikalni, ker klerikalci sploh zborovati niso mogli, čeprav se hvali »Slov. Gospodar«. Mi smo zborovalce prepričali da ljudstva ne morejo rešiti demagoške fraze. Na klerikalce in druge nasprotnike se sploh ne oziramo, ker imajo zaupanje in zaslonbo samo še pri ludeh, ki ne razpolagajo s svojim razumom. Kadar bodo prišli vsi zaslepljeni do spoznanja — za to bomo poskrbeli! — takrat bodo odleteli vsi voditelji, ki vodijo danes ljudstvo za nos in ga pitajo z lažmi in demagogijo, samo da pridejo do korita in poslanske imunitete, za katero se skrivajo, da lahko brez strahu pred sodiščem uvajajo korupcijo in zastopaio samo koristi posameznikov, ne pa družbe. Sočasno pa hočejo vzeti vsem, ki ne trobi v njih rog, državljanske pravice, kar je najhujša krivica med krivicami. Poklicati bi jih morali na javen obračun, kar se pa danes ne more zgoditi, česar smo sami krivi, ker se premalo ali pa sploh ne brigamo za javne zadeve, temveč se zanašamo samo na druge in niti njih dela ne zasledujemo in nadzorujemo. Pa tudi to bomo dosegli, če se vsi, ki živimo od žuljev svojih rok, združimo na določenem programu v enotni organizaciji. — Na shodu je poročal sodr. Ivan Baraga o poteku strankinega zbora v Celju, o pomenu in važnosti sedanjega časa, ko se nahajamo pred volitvami in o politiki nam nasprotnih strank pred, med in po vojni. Sodr. Pičnin pa je govoril o važnosti organizacije za vse stanove in o važnosti naših zastopstev v občini, okraju in parlamentu. Sodrug Martin Umek je poročal o razmerah kmečkega in industrijskega proletariata in o nučnosti, da se združita v eno samo organizacijo. Razkrinkal je zavijanje različnih strank pred in po vojni, ker samo z demagogijo so raztrgali edinstvo ljudstva in vcepili sovraštvo v ljudi. Demagogi izrabljajo razcepljenost v svoje osebne namene in ločijo ljudstvo z vero, narodnostjo, radikalizmom itd., in ovirajo razvoj sedanje kapitalistične družbe v socialistično. Končno je pojasnil

sodr. Umek še razlike med avtonomijo, samoupravo in centralizmom. Vsi govorniki so v svojih točnih in jedrnatih referatih podali natančne in jasne podatke, kar so zborovalci odobraval.

Iz Savinjske doline. (Spovednica v službi volilne agitacije.) Bilo je pred kratkim, v času sv. misijona. Kakor povsod na deželi, tako je tudi pri nas takorekoč dolžnost vsakega zemljana, da mora iti k spovedi, kadar je misijon, tudi če potem 10 let več ne gre. Kakšna je taka spoved, naj pokaže moj slučaj: Po običajnem uvodu me vpraša spovednik, kake časopise čitam. Jaz: »Slov. gospodarja«, »Jutro«, »Domoljuba«, »Naprej«. — »Kaj, »Naprej«, to je vendar socialistični list?!« — Jaz: »Seveda, jaz sem socialist.« Spovednik: »A, tako, ali veste, da piše »Naprej« proti Bogu in veri?« Jaz: »Tako? Ali pa tudi veste, da pišejo drugi listi še bolj proti vam, pa jih ne preganjate tako kruto?« Spovednik: »To je tako, drugi listi pišejo bolj za inteligenco, »Naprej« je pa začel svoje delo med kmečkim ljudstvom, ki še ne pozna vseh zanj in je radi tega toliko bolj nevaren. Pustite ga torej in prestopite k nam! Jaz: Tega ne morem, ker sem že bil pri vas, ko sem vas pa spoznal sem odstopil in se organiziral pri SSJ, ki edina navzlic vsem klevetam nasprotnikov vendar najbolj pošteno in odločno zagovarja delavno ljudstvo. Spovednik: »Kaj, tudi organiziran ste« — pri tem je vzrasel za pedenj — »kaj pa mislite, morda celo agitirate za svojo stranko?« Jaz: »Seveda, saj sem celo predsednik krajevnih političnih organizacij.« — To bi morali videti spovednika po tem mojem odgovoru, vzrasel je še višje, dolgo časa lovil sapo in šele potem mi je komaj povedal, kaj si neki mislim, da se sploh upam priti k spovedi itd. Jaz nato: »Kakor hočete, g. spovednik, če dobim odvezo dobro, če ne, pa tudi. Pa povejte mi vsaj, čemu se je vaša klerikalna stranka zvezala v Ljubljani s komunisti, ki jih pri nas razglašate za boljševike, ki so baže najhujši sovražniki sv. vere in duhovnikov.« Tega od ubogega grešnika ni pričakoval. »Ja«, mi je rekel, »to je bila le trenutna zveza, ki nam nič ni škodovala, pač pa koristila, ker le s pomočjo komunistov smo v Ljubljani zmagali. No, pa smo že spet na konju, zdaj jih že ne rabimo več, za to je že poskrbljeno. — Vi pa, (mene je mislil!) če ste pametni in imate količkaj krščanskega prepričanja (menda je mislil, da sem komunist), če že hočete biti organiziran, pa stopite v naše strokovne organizacije kakor so to storili skoro vsi vaši člani v Celju.« Jaz: »Tega vam pa ne verjamem, ker imam vpogled tudi v delovanje naših organizacij, ne samo celjskih, temveč vseh, ker je pri nas vse javno. Za celjske organizacije pa vem da so med najboljšimi na Slovenskem.« On: »Da, bile so, odkar pa se je dal podkupiti vaš Anton Kristan, delavec trumoma zapuščajajo vaše organizacije.« Jaz: »Nekaj manj zavednih je odšlo, toda mi ki vemo, da je bil med dvanaestimi apostoli tudi Judež, ki je izdal Kristusa in njegove ideje, mi, ki stojimo še vedno trdno in se ne menimo za viharje in izdajalce, bomo ostali še bolj trdni, ker vemo, da socializem mora zmagati, tudi če nekatere osebe zgrinejo iz naših vrst.« — S tem je bil prvi in glavni del spovedi (politični) končan, drugega in tretjega dela pa sploh ni bilo. Dobil sem dovoljenje, da smem čitati do volitev socialistične liste, kar bom delal tudi po volitvah.

Delavci! kupite čevlje samo z znamko »Peko« domačih tovarov Peter Kozina & Ko., Tržič, ki so najboljši in najcenejši in ker s tem pomagata k zaslužku lastnih sodrugov. Glavna zaloga na drobno in debelo. Ljubljana. Breg 20.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Zvonimir Bernot
(v imenu pokr. odb. SSJ).

Tisk Učiteljske tiskarne v Ljubljani.

Razpis.

Razpisuje se

tainiško mesto

pri »Uniji stavbiških delavcev za Slovenijo« v Celju. Prednost ima strokovnjak, dober govornik ter agitator.

Valentin Lebič, predsednik.

Teba da Fellerjev Elzafluid Povsod kupiti morete!

Ako ugotovite, da Fellerjev pravi Elzafluid kje nemorete dobiti, prosimo sporočite, takoj Vam sporočimo za Vas najugodnejše mesto, kjer se prodaja.

**To je najboljšo,
kar sem kedaj okušal!**

Pravi Fellerjev Elzafluid kot dobrodejno sredstvo za drgnjenje! Za ude! Za vrat! Za glavo! Za zobe! Za negovanje kože! Kot kosmetikum! Za negovanje ust! V zimi! V letu! Pri tisoč priložnostih pokaže se blagodelujoč, bolečine lajšujoč, koristen in mnogostransko uporabljen. Je veliko močnejši in bolj delujoč kakor francosko žganje in najboljšo sredstvo te vrste! Nekol ko kapljic zadostuje, da tudi vi rečete:

**To je najboljšo,
kar sem kedaj okušal!**

Skupaj s pakovanjem in poštnino stane:
3 dvojne ali 1 specialna steklenica 24 dinarjev
12 dvojnatih „ 4 specialne steklenice 84 „
24 „ 8 specialnih steklenic 146 „
36 „ 12 „ 208 „

KOT PRIMOT: Elza-obliž zoper kurja očesa 2 dinarja in 3 dinarje; Elza-mentolni črtniki 4 dinarje; Elza-šved-ka tinktura za želodec 10 dinarjev; Elza-zagorski prsi in kašeljni sok 9 dinarjev; Elzaribje olje 20 dinarjev; Elza-voda za usta 12 dinarjev; Elza-kolonska voda 15 dinarjev; Elza-šumski miris za sobo 15 dinarjev; Glycerin 4 dinarje in 15 dinarjev; Lysol, Lysoform 12 dinarjev; Kineški čaj od 1 dinarja dalje; originalno Radikum francosko žganje velika steklenica 13 dinarjev; Elza-mrčesni prašek 7 dinarjev, strup za podgane in miši 7 dinarjev. Za primot se pakovanje in poštnina posebej računa. Na te cene se računa sedaj 5% doplačila.

Adresirati natančno:

Evgen V. Feller, lekarnar
Stubica donja Elzarg št. 358, Hrvatsko.

En sam zaveden socialist je več vreden kakor deset nezadovoljnih, ki godrnjajo, pa sami ne poznajo niti pravih vzrokov svoje nezadovoljnosti.

Nosite zaradi
njihovih velikih
prednosti

PALMA

Čitajte velezanimivo študijo
Dr. Oto Bauer - Uratnik
Pot k Socijalizmu.

Cena 1 din.

Naroča se v upravi »NAPREJ«.

Ali ste
jo že pokusili?

PERILO

za dame, gospode in otroke
v veliki izbiri pri

**A. ŠINKOVIC nasl.
K. SOSS,**
Ljubljana, Mestni trg 19.

Pridobivajte naročnike

NAKUPOVALNA ZADRUGA

R. Z. Z. O. Z.

V LJUBLJANI, Dunajska cesta 33 („BALKAN“)

Uvoz

Deželni pridelki, žito, mlevski izdelki
vseh vrst. — Kolonijalno špecerijsko
blago, spirituose, mast, slanina, mesni
izdelki.

Izvoz

Telefon 366. Brzjavni naslov: Nakupovalna Ljubljana.
Čekovni račun št. 10.473.

Naibolše peči sedanosti so emailirane
LUC-ove peči.

Glavna zaloga, prodaja in zastopstvo za
Slovenijo in južne kraje pri

F. P. Vidic & Komp.,
trgovina stavbnega materiala

Prežernova ulica LJUBLJANA Prežernova ulica

Blago za prevleko divanov in drugega pohištva v veliki izbiri, dalje različno platno in jute za tapetnike, sedlarje itd.

priporoča tvrdka

A. & E. Skaberné
Ljubljana, Mestni trg 10.

+ Žene +

pomirite se, če vam mesečni red zastaja ali izostaja. Pomorem vam, zaščitim vaše zdravje in vam pri nesem novega veselja do življenja. Uradno ocenjeno in za dobro spoznano. Obrnite se takoj na naslov:

K. Fesq

amburg B. 156.

Dopisnica 95.

Kons. društvo za Slovenijo
Ljubljana. Pošt. ček. rač. št. 10.532.
Telefon inter. št. 178. Brzj. nasl. »Kodes« Ljubljana.

Hranilni oddelek

naznanja, da je s 1. novembrom 1922

zvišal obresti in sicer

za navadne hranilne vloge . . . . . na 6%

za vloge proti četrtletni odpovedi . . na 6½%

za vloge proti polletni odpovedi . . na 7%

Hranilne vloge sprejemajo in izplačujejo vse prodajalne naše zadruge!
Vlagajte vse svoje prihranke v lastno hranilnico!